

Udržitelná, s přesahem.

20

Taková je vize Západočeské univerzity v Plzni. Shrnuje obsah aktuálního strategického záměru na roky 2021–2025, důležitého dokumentu, jenž udává směr rozvoje univerzity. Hlavní roli v něm hrají pojmy, které sice ani dosud nebyly Západočeské univerzitě cizí, nicméně při pohledu do budoucnosti skrývají mnohem větší potenciál. Přesvědčte se sami.

ZČU v roce

25

text: **Pavel Korelus**
foto: **archiv ZČU**

To nejlepší, co můžeme udělat...

Podle rektora Miroslava Holečka je naše odpovědnost za budoucí svět velká, a vzdělávání mladých lidí proto chápe jako hlavní prioritu univerzity. Rád ji vyjadřuje krédem „To nejlepší, co pro budoucí svět můžeme udělat MY, je napomáhat tomu, abyste to udělali VY“. Z univerzity mají vycházet absolventi s co nejlepšími znalostmi svého oboru a s přehledem o souvislostech, které obor ještě přesahují.

Strategický záměr na roky 2021–2025 má čtyři základní pilíře. „Chceme posílit interdisciplinaritu ve vzdělávání a tvůrčí činnosti, protože právě v propojení

a spolupráci oborů spočívá naše velká síla. Tu chceme do budoucna ještě znásobit. Mezi naše priority rovněž patří propojování vzdělávání a tvůrčí činnosti s praxí. Mimořádně chceme posílit spolupráci se zahraničím, naše geografická pozice i dlouhodobá spolupráce s Bavorskem je výzvou k tomu, abychom tyto vazby ještě dále zintenzivňovali. A roli univerzity rovněž chápeme tak, že je přínosná pro region, že využívá jeho potenciál a současně jej i zesiluje a přispívá k růstu jeho hodnoty a atraktivit pro studenty i zahraniční spolupráci. Kromě tohoto vlivu v Plzeňském kraji má však naše univerzita výjimečnou pozici vůči Karlovarskému kraji, kde funguje naše pobočka jako jediná veřejná vysoká škola v tomto regionu. Měli bychom zde proto naše působení dále budovat a posilovat. I to je naše významná priorita,“ shrnuje rektor. Nový strategický záměr na podzim podpořila a pro veřejnost zviditelnila kampaň ZČU princip. Na zastávkách MHD i na billboardech v Plzni oslovovala

Západočeská univerzita veřejnost shrnutím strategie ve smyslu, že pro udržitelnou budoucnost potřebujeme i specialisty s přesahem. Udržitelnost a přesah jsou klíčové pojmy, které by měly vejít v obecné povědomí a být s univerzitou neodmyslitelně spjaty.

Když se řekne udržitelnost

Multioborová Západočeská univerzita s technicky i humanitně zaměřenými fakultami, které často spolupracují na různých projektech, je k vychovávání absolventů s přesahem ideální. Zaměříme se ale na pojem udržitelnost. Zeptali jsme se studentů, co pro ně toto slovo znamená, a jejich odpovědi nemohou nikoho nechat na pochybách, že to se svědomitým přístupem k budoucnosti myslí vážně a že univerzitní strategie míří správným směrem.

Zároveň odpovědi studentů ukazují různý přístup k udržitelnosti, který se liší i podle oboru, kterému se studenti věnují. Není problém poznat, kdo je technik a kdo humanista:

„Činit tak, aby nám příroda nemizela před očima.

Co nejméně odpadků a více recyklace.“

„Důraz na omezení plýtvání a hlavně co nejvyšší a inteligentní využití obnovitelných zdrojů.“

„Stav, ve kterém budeme mít uspokojeny všechny naše potřeby i bez zbytečného zasahování do přírody.“

„Budoucí potenciál, pozitivní vliv na budoucnost.“

„Způsob chování, výroby a spotřeby statků bez nevratných následků.“

„Něco, co dlouho vydrží a bude stále jako nové.“

„Vlastnost materiálu dovolující používat věc co nejdéle s minimálním opotřebením.“

„Umění se omezit na úkor planety a okolí, ve kterém žijí. Ochota, která může pomoci.“

ZČU a OTH

Strategický záměr ještě podpoří a důležité hodnoty podtrhnou další strategie, které univerzita připravuje. Kromě Strategie komunikace a Strategie internacionalizace to bude Strategie udržitelného rozvoje ZČU, již Západočeská univerzita zpracovává zároveň s Ostbayerische Technische Hochschule (OTH) Amberg-Weiden.

Díky projektu RKV II ministerstva školství mohli na Západočeské univerzitě začít působit dva odborníci z OTH Amberg-Weiden, kteří pomáhají šít strategii udržitelnosti takzvané na míru. Vše vzniká po pečlivých dílčích konzultacích se zástupci součástí Západočeské univerzity – od důkladné analýzy stávajícího stavu a potřeb

v oblastech vzdělávání, vědy a výzkumu přes výzkum postupů, které se už osvědčily na jiných podobných univerzitách, po vytýčení cesty, kudy dál. Strategie by měla být hotova a představena v roce 2022. Pak bude mít univerzita k dispozici podrobný manuál, aby se mohla chovat co nejzodpovědněji, nejšetněji a nejekologičtěji a sama se stát vzorem pro ostatní.

Sedmnáct cílů pro studenty

S OTH Amberg-Weiden ale Západočeskou univerzitu spojuje ještě jedna aktivita věnující se udržitelnosti, která nás vrací zpět k tématu vzdělávání studentů. Od letošního roku se totiž mohou vysokoškoláci z obou škol hlásit do zajímavého projektu SDG Transformation Space.

Pod zkratkou SDG se skrývají Sustainable Development Goals neboli Cíle udržitelného rozvoje stanovené Organizací spojených národů. Je jich celkem 17: Konec chudoby, Konec hladu, Zdraví a kvalitní život, Kvalitní vzdělání, Rovnost mužů a žen, Pitná voda, kanalizace, Dostupné a čisté energie, Důstojná práce a ekonomický růst, Průmysl, inovace a infrastruktura, Méně nerovností, Udržitelná města a obce, Odpovědná výroba a spotřeba, Klimatická opatření, Život ve vodě, Život na souši, Mír, spravedlnost a silné instituce, Partnerství ke splnění cílů. A právě na tyto cíle se budou čeští i němečtí studenti postupně zaměřovat, a to jak online, tak prezenčními setkáními. „Studující hledají potenciální konflikty mezi jednotlivými cíli udržitelného rozvoje i v rámci jednotlivých cílů uvnitř a na své otázky nacházejí s ostatními českými a německými účastníky odpovědi a návrhová řešení,“ vysvětlila prorektorka pro internacionalizaci Dita Hommerová. Jako první se do projektu zapojili studenti Fakulty ekonomické, kteří se spolu se studenty OTH věnují cíli č. 12: Odpovědná výroba a spotřeba. Následovat je budou studenti dalších fakult, jelikož cílem je interdisciplinarita i co možná nejširší tematický záběr.

Sedm nejlepších

Mimochodem, co se týče cílů udržitelnosti, patří Západočeská univerzita mezi sedm nejlepších českých vysokých škol. Dostala se totiž do prestižního žebříčku Impact Rankings, který každoročně zveřejňuje časopis Times Higher Education. Univerzitě se dařilo především v kategorii Průmysl, inovace, infrastruktura, v níž se pozornost věnuje výzkumu v oblasti průmyslu a inovací, počtu patentů, spin-off firem a příjmům z průmyslu. Dále uspěla v kategorii Dostupné a čisté energie, kde se hodnotí například výzkum v oblasti energie. K zařazení do světového žebříčku pomohlo Západočeské

univerzitě také hodnocení v kategorii Důstojná práce a ekonomický růst, ve které se měří ekonomický výzkum univerzit, jejich praktiky zaměstnávání a podíl studentů, kteří se účastní pracovních stáží. Úspěšná byla rovněž v kategorii Partnerství ke splnění cílů, zaměřené na partnerství pro udržitelný rozvoj a posílení prostředků jeho uplatňování.

Studenti i zaměstnanci

Ideální situace nastává, když studenti svým zájmem o téma inspirují vyučující, ti se pak problematice začnou sami více věnovat, předávají zkušenosti zase dalším studentům a téma se postupně stane přirozenou součástí výuky i smýšlení na obou stranách katedry. Právě udržitelnost je ideální příklad. Na Západočeské univerzitě lze najít inspirativních počínů celou řadu, navíc napříč fakultami. Například pod Fakultou ekonomickou funguje Centrum podnikání a udržitelnosti (rozhovor s jeho vedoucí čtete na str. 10), které podporuje a směřuje studenty s podnikatelskými ambicemi. A na těžce fakultě najdeme i katedru geografie a její Středisko pro výzkum regionálního rozvoje, které v oblasti udržitelného rozvoje spolupracuje s městem Plzní.

Na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara zase funguje ateliér Design nábytku a interiéru. „Novodobí designéři hledají smysl produkce. Výsledkem je přiřazování nových funkcí designu s přívlastkem emocionální, udržitelný, aktuální, demokratický, kritický,“ stojí v jeho vizitce. Ateliér vede Jana Potiron, která dává studentům nejlepší příklad vlastními nápady – třeba zužitkováním kávové sedliny coby suroviny, které se denně vyhazují tuny, ale přitom z ní lze vyrobit stolní desky nebo nádoby.

Harmonie, respekt a udržitelnost jsou na Sutnarce důležité také v jednom z nejnovějších ateliérů Environmentální design pro architekturu, jehož garantem je profesor Zdeněk Fránek. Studenti se pod jeho vedením věnují designu a architektuře a akcentují vztah člověka vůči přírodě.

V roce 2015 vznikl na Fakultě aplikovaných věd spolek Plan4all, který se v roce 2020 stal zúčastněnou organizací sdružení GEO – Group on Earth Observation. Přineslo mu to šanci podílet se na celosvětovém výzkumu

Kampaně ZČU princip v ulicích Plzně.

v oblastech bezpečnosti potravin a udržitelného zemědělství, řízení infrastruktury a dopravy, udržitelného rozvoje sídel a udržitelnosti biodiverzity a ekosystémů. Fakulta strojní se zase kromě jiných témat věnuje elektromobilitě. Už v roce 2013 tady tým studentů a vědců sestrojil vůbec první český elektromotocykl. A Fakulta elektrotechnická se zodpovědně budoucnosti věnuje také. Kromě obnovitelných zdrojů energie, jejichž minipark sídlí na fakultní střeše, vědci z výzkumného centra RICE letos zaujali veřejnost unikátní technologií, která z plastové drti vsypané mezi elektrody dokáže jednotlivé druhy plastu vytřídit s čistotou až 99 procent. Je to jen několik příkladů, ale potenciál Západočeské univerzity, jejich studentů i zaměstnanců je mnohem větší. Tak na viděnou v budoucnosti! ●

„Vzdělávat mladé lidi tak, aby pochopili širší souvislosti světa 21. století a mohli sami výrazně přispět k jeho pozitivnímu a udržitelnému rozvoji.“